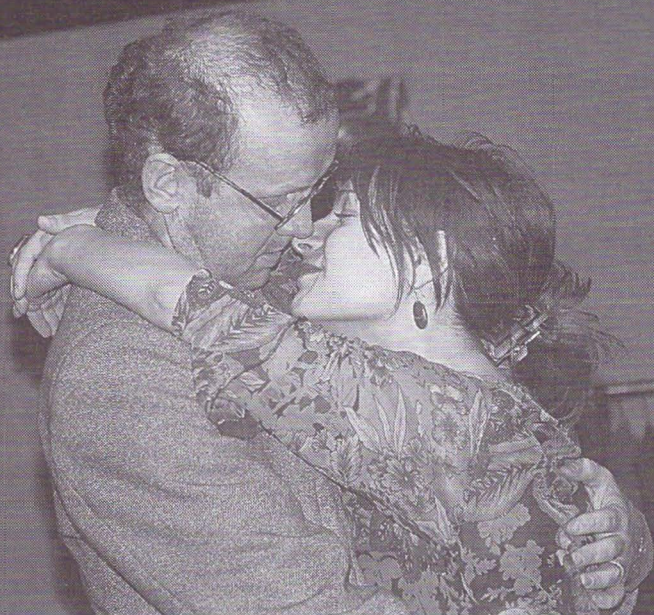


Alexandru JITEA și Dana ROTARU



Surfing cu Kathie

Cunoscutul romancier peruan Mario Vargas Llosa, exponent de renume al literaturii latino-americane – alături de Ernesto Sabato, Jorge Luis Borges și Gabriel García Márquez – tradus cu mai multe titluri la noi, mărturisește că teatrul a fost pentru el o iubire precoce, de pe vremea când purta încă pantaloni scurți. Și, dacă ar fi existat o mișcare teatrală la Lima în anii '50, când a început să scrie, probabil că ar fi devenit dramaturg. A făcut-o la 45 de ani, în 1981, scriind *Domnișoara Tacna*, piesă în două acte și două principale interioare, reprezentând, una, casa bunicilor din anii '50, cealaltă odaia de lucru a unui om a cărui viață e scrisul, din 1980. Pronunțat caracter autobiografic. A urmat doi ani mai târziu *Kathie și hipopotamul*, comedie în două acte, apoi *Chunga* în 1986 (toate trei publicate într-un volum de teatru la Editura Curtea Veche, în 2005) și, în 1993, *Seniorul balcoanelor*. Prima a fost reprezentată la Radio România în 2004, într-o înregistrare regizată de regretatul Cristian Munteanu, cu o excepțională protagonistă în rolul domnișoarei, Rodica Tapalagă, croind din șoapte și clopoței jucăuși de fetiță, din vlăguiri de ton și de energie apoi, un personaj fragil și bizar, ca un bibelou. **Kathie și hipopotamul** cunoaște acum o versiune scenică la Teatrul „George Ciprian” din Buzău, în montarea lui Ion Mircioagă, cu trei actori tineri și unul mai experimentat de la Teatrul „Nottara”.

„Într-un «Paris» de ieftină imitație – notează autorul –, un bărbat și o femeie se învoiesc ca, două ceasuri pe zi, să se dedice minciunii”. Un Paris – cămăruță

sub acoperiș, mansardă pe care și-a construit-o Kathie ca proiecție a elevației artistice, spirituale. („Altfel spus, ficțiunea este o minciună care tănuiește un adevăr adânc; ea e viața care n-a fost”). „Când urc scărița asta care duce aici, sub acoperiș, jos rămân cartierul San Isidoro, Lima, Peru-ul și mă jur că, într-adevăr, intru într-o mansardă de la Paris, unde respiri numai artă, cultură, fantezie”. Un bărbat și o femeie, adică Santiago Zavala (nume identic cu al eroului din *Conversație în catedrală*), ziarist și profesorăș amărât, și Kathie Kennety, soție de bancher cu obligații sociale. Doamna îl solicită două ore pe zi ca să transpună în fraze literare fanteziile ei despre călătorii, întâmplări și personaje fictive, pentru o proiectată carte. Ea însăși devine personaj în istorisiri, cu identități felurite, „femeie uneori nemăritată, alteori văduvă, alteori căsătorită, uneori sfântă și alteori stricăciică” etc. El se înfățișează și în chip de prozator, intelectual fin cu ambiția gesturilor mărețe, soț și interlocutor pasager al autoarei în câteva episoade excentrice. Un joc. „N-o fi și acesta un joc prea mediocru?”, întreabă ea; „O fi... Dar, cel puțin, nu ne-am pierdut imaginația, dorințele”, vine răspunsul. Un stimul pentru fantezie într-o viață anostă, mărginită, ratată. Mai apar două personaje, proiecții ale fanteziei lor, Juan și Ana, conturând contrastele – el, performanța sportivă la surfing, ea, suficiența călduță, fără orizont. Jocul de două ore al perechii principale e o tentativă de a se smulge din derizoriu și trai searbăd, pentru o aventură în excepțional: prin călătorii, artă și cultură – ea; impetuoasele haruri vitale și poetice ale lui Victor Hugo – el. De aici și asociația cu masivul pachiderm, performer sexual („cel mai molău dintre hipopotami depășește cu ușurință recordul stabilit pentru specia umană de cele nouă performanțe ale lui Victor Hugo în noaptea nunții”). Jocul e ingenios și ambiguu, cu treceri frecvente din real în imaginar, de la relatare la ilustrare (deși uneori sumare și simultane, la un moment dat chiar excesive, provocând confuzia și părând mai degrabă un exercițiu de compoziție în sine). Un surfing cu Kathie.

Teatrul din Buzău și regizorul Ion Mircioagă au fost atrași, pe bună dreptate, de ingeniozitatea acestui text și de faima scriitorului, când l-au transpus scenic. Într-o ambianță de sugestie relativă a unei mansarde artistice, cu paravan oriental, fotoliu, masă de lucru cu magnetofon, impersonală însă (Mirela Trăistaru), ecran pentru o succesiune de proiecții care să vizualizeze ficțiunile (concept video: Nora Vasilescu). Tot pe bună dreptate, regizorul a condensat textul la un singur act, a mai limpezit din relatări și comentarii, a creat un final logic și chiar cu undă de emoție între Santiago și Kathie, suprimând cu o îmbrățișare pasajele ulterioare. Cred că a dat și o anumită orientare polemică, de persiflare și denunțare a mizeriei sufletești, zic cred, pentru că nu se conturează mai pronunțat, cu relief, și unele momente degenerază în plictiseală. Dana Rotaru, promițătoare și sigură prezență în *Kathie*, joacă mai mult insatisfacția și mărginirea eroinei și puțin, fără ecou, fascinația ficțiunilor. Alexandru Jitea e un *Santiago* credibil, discret, ușor ironic, cu nostalgia măreției unui Victor Hugo, inaccesibilă. Ionuț Kivu impetuos ca năluca *Juan*, își evocă zgomotos patima pentru surfing, e înalt, subțire, cum îl descrie textul, dar dintr-o evoluție separată parcă. Andreea Vasile e *Ana*, cu un zâmbet persiflant pe figură care îi stă bine uneori, alteori moțâie acolo și abia pronunță replici fără sonor.

Teatrul „George Ciprian”, Buzău – Kathie și hipopotamul de Mario Vargas Llosa. Traducerea: Mihai Cantuniari. Regia și ilustrația muzicală: Ion Mircioagă. Scenografia: Mirela Trăistaru. Concept video: Nora Vasilescu. Cu: Dana Rotaru (*Kathie*), Alexandru Jitea (*Santiago*), Andreea Vasile (*Ana*), Ionuț Kivu (*Juan*). Data reprezentației: 10 ianuarie 2008.